

SOCIÁLNE A SPOLOČENSKÉ POSTAVENIE BARDEJOVSKÉHO MEŠTIANSKEHO RODU KÉLER

Jozef PETROVIČ, Bardejov

Abstrakt

Členovia meštianskeho neskôr šľachtického rodu Kéler takmer tri storočia v menšej alebo väčšej miere ovplyvňovali spoločenský život v slobodnom kráľovskom meste Bardejov. Zakladateľ rodu Martin Kéler sa v Bardejove usadil v prvej tretine 17. stor. Jeho syn Žigmund I. ako úspešný obchodník s tokajským vínom sa angažoval aj v samosprávnych orgánoch mesta. Zásluhou Žigmunda II. dosiahol rod Kéler najväčšieho spoločenského uznania, pretože jeho a jeho potomkov povýšil cisár Leopold v r. 1699 do šľachtického stavu a udelil mu právo erbú. V nasledujúcich troch generáciách až do pol. 19. stor. zastávali členovia rodu významné funkcie v meste, alebo sa úspešne venovali obchodu. Postupne sa rod rozrástol na niekoľko vetiev aj mimo Bardejova s početným rodinným zastúpením. V príspevku sme stručne načrtli osudy jednej vetvy rodu Kéler v priamej väzbe na hudobného skladateľa Bélu Kélera.

Kľúčové slová

Šľachtický rod Kéler. Mešťan. Víno. Senátor mesta Bardejov. Richtár. Bohatstvo.

V bohatej histórii slobodného kráľovského mesta Bardejov popri iných významných meštianskych rodoch dôležité spoločenské postavenie získali aj členovia meštianskeho, neskôr šľachtického rodu Kélerovcov. Podľa dostupných archívnych prameňov sa s menom Kéler stretávame už v prvej polovici 16. Storočia. V daňovom súpise mesta z roku 1516 je zapísaný Erhard Köler bývajúcí na západnej strane námestia a jeho daňová povinnosť voči mestu predstavovala sumu 1 zl. a 1 ort¹. V roku 1527 tiež v dome na západnej strane námestia býval František Keller, ktorý zaplatil daň 1 zl.² O niekoľko desaťročí neskôr v roku 1578 sú zaznamenaní štyria Kélerovci a to vdova po Františkovi Kélerovi a pravdepodobne jej syn Valentín Kéler. Obidvaja bývali v dome na západnej strane námestia, alebo na dnešnej Rhódyho ulici a zhodne platili po 1 zl. dane z majetku. Na západnej strane námestia býval aj Šalamún Köler, ktorý platil daň 2 zl. V dome na Obručnickej (dnešnej Stöckelovej) je v súpise uvádzaný Bartl Köler a platil 1 zl. a 1 ort dane³. V akom vzájomnom príbu-

1 Štátny archív v Prešove, pob. Bardejov (ďalej ŠAPO, pob. BJ), fond Magistrát mesta Bardejov (f. MMB), Registrum taxarum... č. 4633

2 ŠAPO, pob. BJ, f. MMB, Registrum taxe 1527, č. 1067

3 ŠAPO, pob. BJ, f. MMB, Taxa civium et incolarum civitatis Bartphensis 1578 – 1588, č. 1133

zenskom pomere boli menovaní sa nám nepodarilo zistiť. Veľkým otáznikom je aj to, či niekto z nich je vôbec priamym predkom nášho predmetného rodu. Identifikáciu mien z nášho pohľadu dosť skomplikovali miestni pisári, pretože často zamieňali hlásky v priezvisku a napísali raz Kéler inokedy Köler. To sa nám potvrdilo aj pri zápisoch v knihe novoprijatých mešťanov, keď v registri mien pisár uviedol priezviská Kéler, ale v samotných zápisoch pri konkrétnom roku už ako Koler alebo Köler. Nie je však ani vylúčené, že ide o dve rozdielne priezviská. Meštianske práva prvým Kélerovcom boli udelené 6. marca 1602 Jurajovi Kölerovi synovi Jakuba, 5. mája 1625 Jakubovi Kélerovi a 5. decembra 1628 tiež Jakubovi Kölerovi⁴. Spomínaní Kélerovci však pravdepodobne nie sú predkami skúmaného rodu.

Približne v prvej tretine 17. storočia sa do Bardejova prisťahoval z Levoče Martin Kéler, ktorý je považovaný za zakladateľa bardejovského rodu Kélerovcov⁵. Sporadicky zachované daňové súpisy z tohto obdobia nám neumožnili zistiť, kedy presne sa do mesta Martin prisťahoval a v ktorej časti mesta býval. V daňovom súpise obyvateľov mesta je uvedený až jeho syn Žigmund I. Kéler bývajúcí na Obručnickej ulici. Zaoberal sa obchodom a podľa výšky platenej dane 2 zl. patrilo v tom čase k strednej vrstve bardejovských mešťanov. Angažoval sa aj v samosprávnych orgánoch mesta a v roku 1666 – 1675 bol zvolený do širšej mestskej rady⁶. Z manželského zväzku s Margaretou Kellnerovou sa narodili dvaja synovia. Starší Martin dňa 26. októbra 1655, ktorý však vo veku necelých dvoch rokov zomrel a mladší Žigmund II. narodený 31. decembra 1657⁷. V obchodnej činnosti sa Kélerovci orientovali na predaj vína z Tokajskej oblasti a to nielen pre miestny trh, ale dobré tokajské víno predávali aj v susednom Poľsku. Obchod s vínom priniesol rodine nemalé finančné prostriedky a Kélerovci sa čoskoro zaradili k zámožným bardejovským patricijom. Týchto úspechov si však Žigmund I. veľmi neužil, pretože 18. marca 1685 zomrel vo veku 57 rokov. V obchode pokračoval syn Žigmund II. a evidentne sa mu darilo, pretože v roku 1697 sa presťahoval s rodinou z domu na Obručnickej ulici do domu na západnej strane námestia a od roku 1704 už bol majiteľom dvoch domov⁸. V bardejovskej spoločnosti získal väčšiu vážnosť a postavenie, keď cisár Leopold I. 11. decembra 1699 povýšil jeho, rodinu

4 ŠAPO, pob. BJ, f. MMB, Liber civium ac aliorum diversorum memorabilium 1597 – 1650, s. 27, 28

5 Podľa Stammbau der Familie von Kéhler (Rodokmeň rodu Kéler), autori: SCHERMAN, Ákos, SCHIRWATH, Ágnes. Kópia je uložená v Šarišskom múzeu v Bardejove, osobný fond Bélu Kélera

6 ŠAPO, pob. BJ, f. MMB, Hlavná účtová kniha 1647 – 1678, č. 1807

7 Rodokmeň rodu Kéler

8 ŠAPO, pob. BJ, f. MMB, Impositio extraordinarius census civilis 1704, č. 1303

a potomkov do zemianskeho stavu a zároveň im udelil právo erbú⁹. V tom čase sa Habsburgovci pri udeľovaní šľachtického titulu riadili rakúskym právom, t.j. obdarovaný nezískal majetok, ale iba titul. V praxi to znamenalo, že ich majetok bol zdaňovaný a museli odvádzať ďalšie povinné dane. Oficiálne medzi šarišskú šľachtu boli Kélerovci prijatí na zasadnutí výboru Šarišskej stolice v Prešove 20. novembra 1700¹⁰. Vyhotovená kópia armálnej listiny bola potvrdená a uložená v župnom archíve.

Erb Kélerovcov pozostáva zo štvrtého štítu, prvé a štvrté zlaté pole je prázdne, v druhom a treťom modrom poli sú dvojité červené hroznové strapce s dvoma zelenými hroznovými listami. Z otvorenej turnajovej prilby splývajú zlato-modré a strieborno-červené prikrývadlá. Klenot tvorí zlatá otvorená koruna, z ktorej vyrastá zelený strom – platan¹¹. Erbové symboly jasne poukazujú na hlavnú činnosť Kélerovcov t. j. obchod s vínom.

V pomerne zrelom veku sa Žigmund II. pred rokom 1683 oženil s Annou Kray, ktorej rodičia sa prisťahovali z českého Přerova. V plodnom manželstve sa im narodilo 8 detí. Najstarší bol Žigmund III. potom nasledovala dcéra Alžbeta narodená 21. novembra 1685 a dvojičky Jakub a Anna narodené 8. apríla 1689. V poradí piatym dieťaťom bol Pavol narodený 1. mája 1692, potom dcéra Mária narodená 23. mája 1695 a Martin, ktorý uzrel svetlo sveta 18. novembra 1697. Posledným dieťaťom bol Efraim narodený v roku 1701¹².

Podobne ako jeho otec aj Žigmund II. Kéler zastával funkcie v mestskej samospráve. V roku 1706 bol zvolený do dvanásťčlennej mestskej rady, stal sa senátorom a v roku 1709 mu bol zverený najvyšší a najdôležitejší post – úrad richtára¹³. V nasledujúcom roku bol ešte členom širšej mestskej rady. Zomrel 15. mája 1720 už ako vdovec, pretože manželka Anna ho opustila pred štyrmi rokmi¹⁴. Po smrti rodičov došlo medzi dedičmi k delbe hnutelného a nehnuteľného majetku. Rodičovský dom na námestí, armáles a obchod zdedil v roku 1750 najmladší syn Efraim, ktorý bol priamym predkom (prastarým otcom) Bélu Kélera.

Efraim na rozdiel od svojich predkov sa v samosprávnych mestských orgánoch neangažoval, ale venoval sa obchodu a zveľaďovaniu nehnuteľného majetku. Kúpou získal ďalšie pozemky v okolí mesta i majer na Halpušovej (dnešná Partizánska) ulici. S grófom Klobušickým bol zemepánom s menším podielom v obci Porúbka. Poddaní voči nemu boli povinní doviest pred zimou drevo do Bardejova a na „*Kellerovské dežmo platíme po zlatym*

9 KOČIŠ, G. J. Kapitoly z rodovorodinej ságy Kellerovcov (Kelérovcov), In Bardejovské novosti č. 51 – 52, 20.decembra 2001

10 KOČIŠ, ref. 9

11 KEMPELEN, Béla 1913: Magyar nemes családok IV.Budapest, s. 422

12 Rodokmeň rodu Kéler.

13 ŠAPO, pob. BJ, f. MMB, Protocollum magistratuale urbis Bardfa 1709 – 1712, č. 63

14 Rodokmeň rodu Kéler

*ponevač ze hrach a kašu nedávame, pol gbola t.j. jednu prešporskú mericu ovsa. Za vinobranie 3 uhorské zlaté, 2 sliepky, 10 vajec, osminár ani dežmu ani deviatok nedáva, len niekedy 1 kuru alebo 10 vajec.*¹⁵ V spoločnom živote s manželkou Annou Eleonórou Frankenstein, s ktorou uzatvoril manželský zväzok 10. októbra 1730 sa narodilo 5 synov. Ján Samuel 18. augusta 1733, Dávid 1. decembra 1735, Jozef 31. marca 1739, **Štefan 30. januára 1742 (starý otec Bélu)** a Pavol 10. apríla 1752¹⁶ a 4 dcéry: Anna Eleonóra 3. októbra 1731, Kristína, ktorá 2. júla 1744 zomrela, dcéra Anna Mária sa narodila 10. októbra 1747 a 6. januára 1753 je v matrike záznam o úmrtí dcéry Alžbety. Otec Efraim Kéler zomrel 13. októbra 1773 a jeho manželka Anna Eleonóra 16. novembra 1781¹⁷. Rod bardejovských Kélerovcov sa postupne rozrastal a jeho členovia sa stali zakladateľmi nových rodových vetiev mimo Bardejova. Napríklad Efraimov syn Samuel sa stal evanjelickým farárom vo Veľkej pri Poprade a založil spišskú vetvu Kélerovcov. Jeho potomkovia pôsobili v Kežmarku a v Levoči.

Pokračovateľom jednej z bardejovských vetiev bol Štefan Kéler (starý otec Bélu) narodený 30. januára 1742. O jeho životných osudoch veľa informácií nemáme. Aj on „dodržiaval“ tradíciu Kélerovcov a splodil viacero potomkov. Bohužiaľ, mnohí sa nedožili ani dospelého veku. V evanjelickej matrike je záznam o smrti syna Jána Štefana z 26. marca 1771. 17. februára 1773 sa narodil syn Matej, ktorý po 5 mesiacoch zomrel. Ďalšiemu synovi, ktorý sa narodil 15. augusta 1774 dali rodičia znovu meno Matej, ale aj ten po jednom roku svojho života zomrel¹⁸. Ďalšou v poradí bola dcéra Sofia narodená v roku 1779, ale aj k nej bol osud krutý a 12. septembra 1780 vo veku 1 roka zomrela. V poradí 5 dieťaťom bol syn Imrich, narodený v roku 1777, ktorý však tiež ako 7 ročný 22. decembra 1784 opustil tento svet. V roku 1781 dňa 7. novembra sa narodil **Štefan (otec Bélu)**. Ďalší syn Pavol narodený 10. októbra 1783 po necelých 4 rokoch zomrel. Posledným potomkom bol syn Karol narodený 12. februára 1787¹⁹.

Táto rodina Kélerovcov bývala na západnej strane námestia v dnešnom dome č. 41. Štefan I. Kéler zomrel 24. marca 1814 vo veku 72 rokov. V rodičovskom dome zostal so svojou matkou bývať syn Štefan II. (otec Bélu). Ako zrelý muž vo veku 28 rokov uzavrel dňa 12. septembra 1809 manželstvo s Annou von Booth pochádzajúcou z Boothfalvi²⁰ (pravdepodobne dnešné Bzince). Už istou tradíciou v rode Kélerovcov bola angažovanosť vo verejnom živote

15 ŠAPO, f. Krajský súd v Prešove, urbár obce Porúbka, sign. I-570, inv. č. 780.

16 ŠAPO, zbierka matrík, matrika narodených, sobášených a zomrelých ev. a. v. cirkvi nemecko-maďarskej 1722 – 1779, č. 51.

17 Rodokmeň rodu Kéler.

18 ŠAPO, zbierka matrík, matrika č. 51.

19 ŠAPO, zbierka matrík, Matrika narodených, sobášených a zomrelých ev.a.v. cirkvi nem.-maďarskej 1781 – 1839, č. 52.

20 ŠAPO, zbierka matrík, matrika č. 52

a v samosprávnych orgánoch. Po udelení meštianskych práv v januári 1810²¹ zastával Štefan II. do roku 1827 funkciu vicenotára a v roku 1829 – 1849 bol členom mestskej rady – senátorom. Po revolučných udalostiach v rokoch 1848 – 1849, kedy došlo k zmenám v mestskej správe bol, 1. februára 1849 vymenovaný za hlavného sudcu. Dlhé roky zastával aj funkcie v evanjelickej cirkvi a venoval sa školským a náboženským záležitostiam.

Štefanova rodina patrila k najzámožnejším bardejovským meštianskym rodinám, čo dokazujú daňové súpisy majetku. Napríklad v roku 1844 vlastnil Štefan II. dva domy na západnej strane námestia, dom č. 40 a 41 (pričom dom č. 40 nadobudol už v roku 1813, ktorý zvyčajne prenajímal) a vilu v Bardejovských Kúpeľoch. Ďalej bol majiteľom majerov na Dlhom rade a Halpušovej ulici. Vlastnil pomerne značnú výmeru polí a záhrad, ktoré sa nachádzali takmer vo všetkých častiach bardejovského katastrálneho územia. Napríklad záhrady Za rajom, Za chudobincom, pod Winbargom, polia za Halpušovou ulicou, za Hrnčiarskou ulicou, na Kopitovke, pri Brežniku, Nad papierenským mlynom, v Koligrunde, na Kire²² a pod.

Požehnaný a plodný bol aj jeho rodinný život. Manželke Anne sa narodilo 15 detí v nasledujúcom poradí: 15. novembra 1810 syn Imrich Leopold, 7. marca 1812 dcéra Mária Friderika, 17. apríla 1813 Štefan Eduard, 2. mája 1815 Peter Žigmund, 6. júla 1816 Ján, ktorý však hneď po pôrode zomrel, 22. februára 1818 dcéra Anna Emília, **13. februára 1820 Paul Albert (Béla)**, 17. júna 1821 Amália Johanna Alexandra, 20. januára 1823 Antónia Hermína, 10. októbra 1824 syn Ferdinand, 11. apríla 1826 Apolónia Georgína, 17. decembra 1827 Viktor Benjamín²³, 5. mája 1829 Josepha Matilda, 10. apríla 1831 Augusta Jozefína a 1. novembra 1832 Josepha Amanda²⁴. O životných osudoch detí máme strohé informácie, samozrejme okrem Paula Alberta, ktorý sa stal hudobníkom a hudobným skladateľom. Syn Ferdinand zostal v Bardejove a 31. decembra 1851 mu boli udelené meštianske práva²⁵. Dcéry sa šťastne vydali. Napríklad najstaršia dcéra Mária Friderika sa v roku 1829 vydala za lekára z Levoče Gustáva Adolfa Srétera, Anna Emília sa zosobášila 21. mája 1839 s profesorom filozofie Prešovského kolégia Andrejom Vandrákom, dcéra Antónia Hermína sa vydala 19. októbra 1844 za prešovského obchodníka Ladislava Thróra a Josepha Matilda povedala áno 22. apríla 1850 prešovskému farárovi nemeckej evanjelickej cirkvi Jánovi Stehlovi.

Životné osudy Štefana II. Kélera sa naplnili 16. júla 1849, keď vo veku 68 rokov opustil tento svet. Jeho manželka Anna Boóth zomrela 9. mája 1848 ako

21 ŠAPO, pob. BJ, f. MMB, Protocollum civium L. acR. C. Bartfensis 1778 - 1913, č. 243

22 ŠAPO, pob. BJ, f. MMB, Daňová kniha 1844 – 1845, č.

23 Rodokmeň rodu Kéler,

24 ŠAPO, zbierka matrik, matrika č. 52

25 ŠAPO, pob. BJ, f. MMB, Protocollum civium... č. 243

55 ročná²⁶. Obidvaja sú pochovaní na evanjelickom cintoríne v Bardejove a ich hroby sa zachovali podnes. Rod Kélerovcov sa takmer tri storočia aktívne podieľal na formovaní spoločenského života mesta a v mnohých oblastiach prispel k jeho rozvoju, preto je neodmysliteľne spätý s bohatou históriou Bardejova.

Kélerovská vetva rodu v Kežmarku

Samuel Kéler, syn Efraima Kélera (*1701), sa stal evanjelickým farárom vo Veľkej pri Poprade. Založil vetvu Kélerovho rodu, ktorej životné osudy sú spojené s mestami Kežmarok a Levoča. Na historickom starom cintoríne v Kežmarku, po prejdení asi troch desiatok metrov a odbočení doprava, zhladáme majestátnu stenu s náhrobnými doskami, na ktorých sú údaje o tu pochovaných členoch rodiny Kéler.

Sú to: Kéler Pál (14.8.1803 – 4.9.1843) a manželka Kéler Pálmé, rodená Anna Raisz (28.5.1815 – 10.11.1891). Anna Raisz pochádzala tiež zo šľachtického rodu, ktorého pôvod literatúra situuje do Košíc. Na tom istom cintoríne bočnú stenu hrobového priestoru rodiny Kéler tvorí stena rodinnej hrobky rodiny Raisz, čo je zaznamenané na čiernej mramorovej doske. Z Kélerovho rodu sú tu ďalej pochovaní: Kéler Pál (4.9.1843 – 27.7.1904) a manželka Kéler Pálmé, rodená Mária Kamitska (25.2.1853 – 3.12.1946). Deti: Kéler Palika (3.5.1878 – 7.9.1883). Brazovay Kálmánné, rodená Ida Kéler (1881 – 1914) – na samostatnom pomníku s reliéfom mladej devy. Na čiernej mramorovej tabuli s označením PRO PARIÁ sú uvedené mená: Kéler István (padol v 1.svetovej vojne v júli 1916 ako 22-ročný); Vitéz Kéler László (15.8.1892 – 12.8.1938) a Dr. Kéler Béla (1874 – 1945). Ďalšia náhrobná tabuľa nesie informáciu: Dr. Kéler Tibor (7.5.1885 – 16.4.1957) a manželka Dr. Kéler Tiborné, rodená Székely Ilna (1.6.1880 – 8.2.1960). Posledným pochovaným v časovej postupnosti bol IFJ. DR. Kéler Tibor (1918 – 1976)²⁷. V hrobovom priestore ohradenom nízkou kovovou mrežou sa nachádzajú ešte dva pieskocvové náhrobné pomníky. Nápis na nich sú veľmi poškodené, čo znemožňuje ich prečítanie. V budúcnosti je potrebné informácie z náhrobných platní porovnať s rodokmeňom šľachtického rodu Kéler.

V súčasnosti v evidencii obyvateľov mesta Kežmarok sa nenachádza obyvateľ s priezviskom Kéler/Kélerová, alebo Keller/Kellerová²⁸.

---

26 ŠAPO, zberka matrík, Matrika narodených, sobášených a zomrelých ev.a.v.cirkvi nemaďarskej 1840 – 1863, č. 53, s. 296, 299

27 V budúcnosti je potrebné informácie z náhrobných platní porovnať s rodokmeňom šľachtického rodu Kéler. Rodokmeň šľachtického rodu Kéler na požiadanie autorke textu nebol sprístupnený. Rodokmeň šľachtického rodu Kéler sa do Bardejova dostal prostredníctvom Petra Bubáka v roku 2012 od p. Agnes Schirwat.

28 Výskum autorky textu na oddelení evidencie obyvateľov mesta Kežmarok, Mestský úrad Kežmarok, júl 2013.

Rod Kélerovcov patril k šľachticom, ktorí sa hlásil ku kresťanom protestantského vierovyznania. V Kežmarku nájdeme ešte jednu aj dnes viditeľnú stopu po rode Kélerovcov. V evanjelickom artikulárnom kostole v ľavom bloku lavíc vo štvrtej od oltára na pultovej časti sa zachovali vyrezané nápisy: N. Kéler (nad číslom označujúcim miesto sedenia 6) a C. Kéler (nad číslom označujúcim miesto sedenia 7 a 8)²⁹.

Abstract

Members of civic, later on aristocratic family of Kéler were influencing, more or less, social life in free royal city of Bardejov for almost 3 centuries. The founder of family Martin Kéler settled in Bardejov in first third of the 17th century. His son Zigmund I., as a successful merchant with tokay wines, engaged in local authorities of the town. By courtesy of Zigmund II. the family of Kéler achieved the highest social credit, because he and his descendants were ennobled by emperor Leopold in the 1699 with the right of possessing the coat – of – arms. In the following three generations until the middle of the 19th century the members of family held significant posts of the town or they engaged in business. Sequentially the family grew to several branches also outside Bardejov with numerous family representatives. In the contribution we have shortly pictured destinies of the one branch of Kéler family with the direct linkage to composer Béla Kéler.

Zusammenfassung

Mitglieder des Bürgertums, später der Adelsfamilie Kélers beeinflussten fast drei Jahrhunderte in geringerem oder größerem Maße das gesellschaftliche Leben in der freien königlichen Stadt Bardejov. Stammgründer Martin Kéler setzte sich in Bardejov im ersten Drittel des 17. Jahrhunderts nieder. Sein Sohn Sigismund I. als ein erfolgreicher Geschäftsmann mit Tokajer Wein engagierte sich im Magistrat der Stadt auch in gesellschaftlichen Sachen. Dank Sigismund II. erreichte Stamm der Kélerfamilie größte gesellschaftliche Anerkennung. Kaiser Leopold im J. 1699 erhab ihn und seine Nachkommen zum Adelstand und gewährt ihm das Wappenrecht. In den nächsten drei Generationen, bis in die Hälfte des 19. Jahrhunderts vertraten Familienmitglieder hohe Amtspositionen in der Stadt, oder führten erfolgreich den Handel durch. Allmählich spaltete sich der Stamm in mehrere Zweige. Auch außerhalb Bardejov mit zahlreichen Familie Darstellung gewachsen. In diesem Papier haben wir kurz skizzieren das Schicksal von einem Zweig der Kélersfamilie in direktem Zusammenhang mit dem Komponisten Béla Kéler.

Schlüsselworte

Kéler Adelsfamilie. Bürger. Wein. Senator der Stadt Bardejov. Bürgermeister. Reich-tum.

---

29 KÉLER, Béla. Bardejov: Fecsková, Silvia: Súkromný archív. Fond Béla Kéler/Kežmarok.

Kivonat

A polgári, később nemesi Kéler család mintegy három évszázadon keresztül kisebb-nagyobb mértékben befolyásolta a szabad királyi város Bártfa társadalmi életét. A családalapító Kéler Martin a 17. század első harmadában telepedett le Bártfán. Fia I. Zsigmond a tokaji borokkal sikeresen kereskedő üzletember a város közigazgatásában is szerepet vállalt. II. Zsigmondnak köszönhetően a Kéler család a legnagyobb társadalmi elismerésnek örvendett, hiszen Lipót császár 1699-ben nemesi rangra emelte és címerjogot adományozott a családnak. A család következő három generációjának képviselői egészen a 19. század közepéig jelentős funkciókat töltöttek be a városban, illetőleg sikeres kereskedők voltak. A család fokozatosan több ággal bővült. Bártfán kívül is számos családi vállalkozást működtettek. A szerző tanulmányában röviden felvázolja a Kéler család Kéler Béla zeneszerzőhöz szorosan kötődő ágát.

Kulcsszavak

A nemesi Kéler család. Polgár. Bor. Bártfa város szenátora. Bíró. Gazdagság.

Bibliografia

KOČIŠ, G. J. Kapitoly z rodovorodinej ságy Kellerovcov (Kelérovcov), In Bardejovské novosti č. 51 - 52, 20. decembra 2001

KEMPELEN, Béla 1913: Magyar nemes családok IV. Budapest

Jozef Petrovič Mgr.

Štátny archív v Prešove, pob. Bardejov

085 01 Bardejov

E-mail: jozef.petrovic@sapo-pbj.vs.sk

Jesus Auxiliatore!
RATIONES
UNIVERSORVM RO-
VENTUUM & ERO-
GATIONUM REGIÆ
LIBERÆ CIVITATIS
BARTPHENSIS
ANNI 1700:

*In quo beneficio Liberæ Electionis
uotoq; conformi Totius Sch. Commu-
nitis, in Judicem Primarium electus
est*

*Grosus Dñus Sigismund Kelsch
& Ad cujus latus ordinati sunt Asses-
sores subsequentes.*

1. *Trasus Dni Adam, Pechu*
Matthaus, Grünwald
Abraham, Pommert.
Johannes Halligantz
Samuel Fabini.
Joh. Georg. Frankenstein.
 2. *Michael Wamarovits*
Michael Kolbenbayer.
Joh. Georg. Mellissaus.
 3. *Johannes Petruska*
Johannes Toppertzer.
Francisc, Politovits.

Sequitur series Electi Dni Tribuni
 Plebis Primarij ac Totius Selectae
 Communitatis:

D. Johannes Oberland Tribun, Plebis
 Seniores
 Albertus Cerna
 Sigismund, Schirmer.
 Adam, Procopi

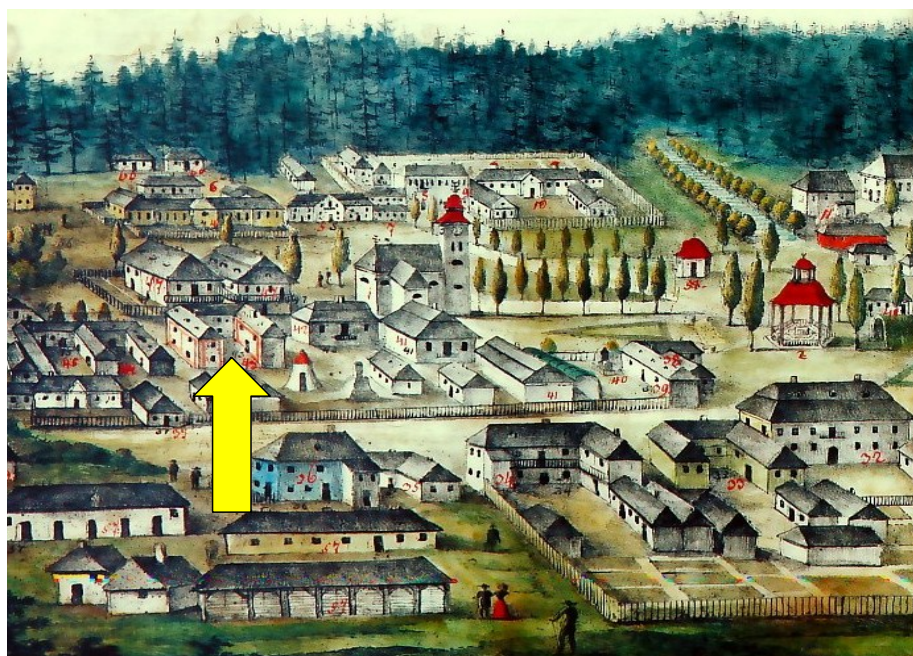
Prima.

Úvodné strany zápisov z roku 1709 Hlavnej účtovnej knihy mesta Bardejov z rokov 1706 – 1710. Č. 1825. Foto: Jozef Petrovič

Domy na Radničnom námestí č. 40 a 41, ktoré mali vo vlastníctve Kélerovci.
Dom vpravo je rodným domom Bélu Kélera. Foto: Jozef Petrovič.

Bardejovské Kúpele v roku 1821. Časť kolorovanej litografie P. Pillera podľa kresby J. Wolfarta. Šípkou označená vila, ktorú vlastnil otec Bélu Kélera. Majetok a foto: Šarišské múzeu v Bardejove.